

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasni malo stvari, a sloga sve pekarar. Kar. post.

Napadani se dopisi, ne takaju.
 Priopćena se pisma, oglašit idu.
 Našaju po običnom cenzuriraju po
 odgovoru. Isto tako je sa priština.
 Navedi se šalje postarskom na-
 pućnikom, (sasegno, nasegno) - na
 administraciju. Naše sloga, ima
 upisane i najbliži pošta, valja
 odmah dobiti ostanak.

Komu list nedodje na vrijeme,
 neka te javi upravništva u ova-
 rnu pismu, za koje se ne plaća
 postarine, ako se izvan napisat
 "Reklamacija".

Isključivo svakog četvrtka
 arku.

Dopisi se nevrataju
 neiskaju.

Nablije govorni listovi se neprimaju
 Predplate a postarizom stoji i
 for, za seljake 20 for, na godiš
 Razmjerno for, 2 1/2 i za pol
 dino. Izvan cenzure više pošta.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija naše
 se u Via Farnese br. 14.

Poziv na predplatu.

Prvim danom mjeseca julija otvara se nova predplata na naš list za drugu polovicu godine. S toga molimo sve naše štovane predplatnike, kojim je iztekla predplata, koncem prošloga mjeseca, da ju tim prije obnoviti izvole. One pak o čitatelji naše, koji nisu još te za ovu godinu ništa uplatili, molimo, da nam celogodišnju predplatu odaslati izvole.

Naše mnogobrojne dužnike opominjemo konačno, da već jednom napram našoj upravi svoju dužnost učine. Cijene lista izložene su na čelu lista.

Za odpremanje predplate neka se upotrebljavaju jedino poštanske naputnice.

Uprava „Naše Sloge.“

Crte iz carevinskoga vieća posljuje zaključčenja.

(Konačno)

Načelnici većine kod Njeg. Veličanstva. Kako je oparilo oporbenjake zaključčenja carevinskoga vieća i banket većine, tako njim bijaše neugodno i to, što je dan iza toga Njegovo Veličanstvo primilo u audijenciju oba podpredsjednika i načelnike svih skupina većine, jednoga po jednoga. Svi su izrazili cesaru i kralju odanost i vjernost, a ujedno i žalost, da se dalje nije moglo. Njegovo Veličanstvo primilo je sve najprikladnije, odsudilo one, koji su krivi da, se s poslovi za boljak naroda i pojedinih razreda nije moglo ništa učiniti, a ujedno pohvalilo držanje većine. Pred baronom Dipauliem je osobito naglasilo, kako mu je drago, da se jedan dio Njemaca nije dao na stranputicu, nego je stajao uz većinu, uz one, koji su za jednako pravo prema svim.

Parlamentarni odbor većine ostaje. Da većina ozbiljno smatra položaj i da kani ozbiljno raditi, kaže obzornost, da se njezin parlamentarni odbor nije razpao, nego da i na dalje ostaje. Kad bude trebalo, on će viedati, a sazivati će ga za to opredjeljen ugledan muž, vodja većine stanujući u Beču. Nanj se imadu

PODLISTAK. Buratin

prekraćenje banderijaša.

Komedija za plakat.

Napisal ju Lovrinović.

(Nastavak).

III. Prizor.

Kajfić, Banderijaš i njegova Tonka.

Kako Kajfić dela računi.

Tonka: Aj bite bolje storil, da mu ih valje daste.

Band.: Hudoću češ mućat!

Kajfić: Za vaši beći se vi niš ne bojte. Ja sam pošten čovek.

Tonka: Uh! Strašno pošten!

Band.: Trubilo, mući, aš...

Kajfić: Pustite ju. Ja vidim, da se ona va me ne fida, zato vas lepo prošim, da storimo račun.

Band.: Ne čakulajte. Pustite ju neka bleje.

Kajfić: Ne, ne — ja ću da storimo račun. Koliko sam vam dužan?

Band.: Ma niš — mišerija. Ne abadajte ju, prošim vas. (Tonki) 'Strel' te...

uh! jušto sada te je moral d'javat pernest semo.

obrađati i načelnici pojedinih skupina većine, kad to drže, potrebitim, a ovi opet imadu i ostale članove, načelnikstva, pače i sve članove, odnosno skupine, bezvati, kad bi njim se: to shodnim i nužnim prigodno. Izbornici nek se obrađaju u znamenitih stvari na svoje zastupnike.

Što će biti?

Prorodi budućnost već danas nitko, nemože.

Vlada kao da je mislila još kod zaključčenja vieća, da izmiri Čehe i Niemce. Kod razpoloženja kakvo je, to nije moguće. Češi nemogu napustiti svoja prava, Niemci neće, da se odruku avojih privilegija, onako po prilici, kako ni Talijani svojih. Dok to neušine jedni na sjeveru, dielomice i na jugu, drugi na jugu, dotle neima ni govora o kakovom trajnom izmiranju. Izmirenje može se dogoditi samo na temelju neokaljane prave kršćanske pravice, na temelju jednakih prava za sve narode, i to ne samo na papiru, nego i u životu.

Svoju protinabu tomu pokazali su Niemci zestokim, grubim nadnom u parlamentu. Nješto bijaše su to pokazali Talijani; oni se u obće kažu u Beču drugičijim nego li u istinu jesu. Prikrivaju se. Njih se narodeba za Češku i Moravsku nisu ticalo, ipak su se izrazili proti njim, i to s toga, jer misle, da bi takove mogle slediti i za Primorje. Da nisu skloni biti pravedni svojim suzemljakom, kaže to cijeli njihov postupak, kažu to svaki dan. Njemački liberalci i Talijani su još zadnje vrijeme radili na to, da se izpusti iz vieća dva njemačke klerikalca i Hrvate i Slovence, a njih jedne i druge u većinu primi Vlada već bi bila bi to i rada učinila, al obstojeća većina kako ni početkom tako ni svršetkom nije na to pristala. Talijani su i privatno nastojali, da stanu na put pravom Hrvata i Slovenaca u Primorje. Bill su među ostalim i kod ministra pravosudja grofa Gleispacha i potužili mu se, da se sve više uvadja u sudove hrvatski i slovenski jezik. Gospodin ministar odpravio jih je kako su zaslužili. Ja vam neznam, reče njim, što drugo savjetovati, nego da se hrvatski i slovenski učite.

Kako se vidi Niemci liberalci i Talijani neće prave kršćanske pravednosti za sve.

Dok su takovi, pravoga mira nemože biti, i uzrok nemiru su samo oni.

A ipak će se, makar i uspor njim, morati podnzeti shodna, da se zadovolji

sve narode, da se svim narodom jednaka prava dadu.

I odgovor, što ga je dao gospodin ministar pravosudja talijanskim zastupnikom može se uzeti znakom, da se na to misli.

Većina članova zastupničke kuće je za to. Ona se izjavila složnom, voljom i odlučnom, da za to radi i da se za to do skrajnih medja bori. Njezina osnovna adresa, njezina izjava u zaključnoj sjednici carevinskoga vieća, izjava načelnika pojedinih njezinih skupina kod banketa, daju pravom slutiti, da se radi o većih promjenah.

Obstojećoj većini će se u mnogom pridružiti kršćanski socijalisti. Oni su se već ponovno izrekli proti centralizmu a za federalizam.

Njegovo Veličanstvo je pohvatilo postupak većine, a tim neizravno i njezina načela.

Većina gospodske kuće carevinskoga vieća podastria je svoj odgovor, svoju adresu Njegovomu Veličanstvu. Ta adresa je slična osnovi adrese većine zastupničke kuće. Njegovo Veličanstvo primilo ju je sa zadovoljstvom.

Zašto je Njegovo Veličanstvo i zašto su većine oblikih kuća carevinskoga vieća, proti tomu nemogu pojedine stranke nit pojedinci ništa stalna nit trajna.

Veće promjene zahtjevaju i nutarnje i izvanjske obzornosti.

Konsekventan postupak nekili na jugu, osobito u Primorju, i čak neki namjeravani „pući“ netom prošlih dana i prije par godina; postupak drugih na sjeveru, koji su i posljuje zaključčenja carevinskoga vieća na zemljištu izvan monarhije izkazali svoja čuvstva, ta poznata otkrića „Hamburških vijesti“ i — drugo koješta — moralo je konačno otvoriti oči.

Potištene i u svojim pravih prikraćene narode valja zadovoljiti, da budu stalnom i jakim obranom za sve slučajeve.

Njekakve „Lipske novine“ pišu silno ogorčeno obzrom na nedavni put Njegovo Veličanstva našega cesara i kralja k caru u Petrograd, i bitjele bi znati što se je tamo između obiju vladara utanačilo.

Onaj put smatraju mnogi izhodništem promjena u izvanjskoj i nutarnjoj politici.

Najviše naših obtuženo je za javno nasilje, jer da su se u veter 18. marča to jest u dan, kad je za istarske gradove izabran dr. Rizzi, kamenjem i ortužen uzprotivili obćinskim redarom i državnim oružnikom.

Tri Talijana obtužena su za manje zlo, to jest jedan za ruženje hrvatskoga liiti slovinskoga naroda, a druga dva, da su se oprli zapovjedi oblastnoj, kad je bilo izdan nalog neka se svjetina razidje. Opažamo, da je u taj čas već bile u poslu vojska.

Naše su branili odvjetnici dr. Laginja iz Pula i vitez Filip Wolff, čestiti rodoлюб i izvrstan govornik iz Zadra u Dalmaciji.

Dr. Laginja, već prije nego li je počao prvi dan u Rovinju, bio je u prijateljske strane opomenat, da mu se tamo pripravlja štogod, na što je on naučan, pak buduć, da kad bi i bio hotio, nije mogao naći zamjenika prema sebi, pošao je vršiti svoju svetu dužnost branitelja, jer kako svećenik nesimje vjerske utjehe uzkrati nikomu, tako je i odvjetniku dužnost, da se zauzma za one, koji se uzdaju u njega i da jih brani, makar bili još veći zločinci. A kamo li neće u ovakvoj prilici, gdje je bilo tuženo toliko ljudi našega roda i jezika, koji po njegovom nisu u obće ništa krivi, li ako jest koji, biti će, da se je ogriješio o koji mnogo laglji zakon, nego li je ovaj o javnom nasilju proti oružanoj sili.

Drugom prilikom gledati ćemo budi koliko iscrpiti taj znameniti proces, navodeć u kratko izkaze svjedoka i obćunika i stanje stvari, kakvo je moralo biti.

Za danas dužnost nam je dati našim čitateljem do znanja, da vide, kako se postupa s našimi ljudj, koji su cijeli svoj dosadanji život posvetili napredku Istre i svoga naroda.

Prvi dan razprave proćao je mirno, jer oni nekoliko nemirnjaci nisu valjda poznali još drugoga branitelja i jer je dr. Laginja, dok je razprava jednu uru po podne bila prekinuta, bio na objedu kod predsjednika tribunala g. dra. Tušara, čija je gospodja teta Laginjevih pastorka, i u dobrih oduošajih s obiteljju.

Po podne prekinuta je razprava za drugi dan, te su skoro svi obtuženci išli prenoćiti u bližnje selo a odvjetnici u Pulu. Učinili su to, da niti svojom prisutnošću u Rovinju a većer nedaju razloga nikakim opazkam, povikom itd.

Kako je bilo drugi dan, o tom svjedoči pritužba spomenutih naših odvjetnika, upravljena na predsjedništvo ministarstva pravosudja u Beču, koju niže donasamo.

Razprava je odgođena na neizvjesno vrijeme treći dan u jutro. Samo se je dalje razpravljalo proti trojici obćunika Talijana, koje je brauo dr. Bartoli, te su bili spoznani krivimi i sudjeni neki na više neki na manje dana zatvora.

Da nas tskogod pita, kako se mogu u Rovinju, gdje ima dosta dobra naroda, događajati ouakova divjačtva, mi bismo po duš: morali odgovoriti samo toliko: da ima u Trstu i Istri talijanskih novina, kojim je svaka rugoba dozvoljena p: ni pojediniu našim ljudem i proti našoj narodnosti. I te se novine štampaju u tis karnah, kojih gospodari kadgod i neimaju usposobljenja obitnoga za to, i te se novine slobodno prodavaju po trafikama i druguda.

Nije čudo, da ovi lazaroni, koji mjesto učiti se i raditi, samo dangube, mjesto čuvati i viedati, što su jim stariji ostavili, samo troše, pasne se onakovimi novinami, misle, da jim je slobodno sve, upravo sve proti nam i našim poštenim nakazam.

Onda se zablazni i zavede nekoliko drugih neukih, pak se opije nekoliko fakina, pak se zastraši nekoliko svojih poštenih i mirnih ali strašivih i tako nastanu rugobe, kojih smo već u Istri do skrajnosti siti.

Divljačtvo u Rovinju.

Dne 14 ovog mjeseca počela je razprava na tribunalu u Rovinju proti 17 naših ljudi iz Pule i bližnje okolice i protiv tri Talijana.

Tonka: Odkričaj se od teh pijavic, pak ću mirovat.

Band.: Češ mućat!

Tonka: Ča će mi ta potepuh po kuće.

Pokle je sve pofruštali...

Band.: Češ mućat.

Kajfić: (V ruke drži nekakovu kartu i piše po njoj z lapišom.) Jedan put ste mi posudili sto forini.

Band.: Bit će tako. Ja se već ne spominjem. (Tiho ženo.) Viš ga, kako je pošten!

Tonka: Čemo pokle videt.

Band.: (Tiho ženo.) Zajik ti odpal. (Glasno.) Ma govorim vam, pustimo to za drugi put.

Kajfić: Ne, ne! Najbolje je imet sve na čistem. Drugi put ste mi posudili 22 forina, ča ne?

Band.: Veln stvar!

Kajfić: To je skupa 122 forina.

Band.: (Ženo.) No sada ti je na mesto, ča ne?

Tonka: Kada budeš plaćen, onputa ću bit smirom, prvo ne.

Kajfić: Kada sam ono hođil merit Lužinu i Lisinu dali ste mi bili 50 forini.

Band.: Pak ča j'zato, ako sam. Bog daj, da bim i k letu.

Kajfić: Sve računano skupa dala jušto 172 forina.

Band.: Kada četa po sile, da ih zamem, ću ih zet, ma znajte dobro, da ni ove nesreći ovde, ja vas ih neblim bit nikada pitat.

Kajfić: Niš zato, niš. Konti čari, amici kari. Svakemu svoje. Nego ja mislim, da bimo se mogli načinit drugačeje.

Tonka: Ah! Sada čemo čut, sada.

Kajfić: Vidite. Ja vam imam dat 172 forina. Nego za laglje računanje ni vam bolje stvari leh imet postu z lumneri tondi. Dunke 200 je lumero tondo, a od 172 do 200 će se jušto 28. Dajte vi mane još 28 forini, pak ću vam imet za dat jušto 200 forini — lumero tondo.

Tonka: Ča sam ti ja rekla, a?

Band.: Muć... strel te!... Ča ti znaš ča je lumero tondo... Pravo je, pravo, kako vi govorite. Na vam 28 forini, pak čemo imet jušto 200.

Kajfić: Hvala lepa. Za flocioni pak i za funcion za vas storit Buratina odbit čemo koliko bude treba. A ono pak ča bude ostalo, ću vam lepo i pošteno vrnut.

Tonka: Češ ti vrnut vraga, ki ta zami!

Band.: Dunke čemo se brzo videt, a?

Kajfić: Za kvarat uri. Budite pripravni.

Band.: Nebojte se.

(Kajfić gre ča, a muž i žena ostanu malo na same.) (Još će toga bit.)

Stoinea sličnih i inakih slučajeva pre-
trpio je dr. Laginja u zadnjih 25 godina.
Mnoge nije ni razglasivao, nego jih je
pripovijedao samo u krugu najbližih prij-
atelja, tjeseć se uvijek, da će biti dio
talijanskoga puka napokon progledati i
otrijeti se onih nekoliko svojih nemirjaka
i strahovatelja.

Sve zaludu do sada! Napokon se je
i radi svoga obraza i radi svoga
odlucio na priznanje na najviši sudbeni
oblast na ministarstvo. Vidjeti ćemo što
bude. Nadamo se još, da nas oblaci neće
baš natjerati na to, da si sami pravica
krojimo!

Priznanje glasi:

Visoko Predsjedništvo!

Na obznanicu pres. 27. aprila 1897
br. 2493 započela je dne 12. julija na c.
kr. okružnom sudu u Rovinju glavna raz-
prava proti Ivanu Kušaru i drugovima,
koje sve, osim trojicu Talijana, obznanjenih
po SS 283 i 305, branje potpisani od-
vjetnici.

Danas, to jest, treći dan razprave
bili smo prisiljeni ne doći na istu, i upra-
vili smo na predsjedništvo Tribunalna, da
pravedno obavijesti predsjedatelja ko-
načne razprave, g. savjetnika Zörnera,
sljedeći podnesak:

„Veleslavno Predsjedništvo!

Jucer dne 15. julija, kad je glavna
razprava proti Ivanu Kušaru i drugovima
bila radi olomora pretrgnuta, nismo mi
potpisani našli (u restoranu blizu Tri-
bunala) ništa za objad, premda je objad
za četiri osobe, to jest za nas i za dva
obznanjenika, pravedno bio naručen i proti
naručju nije učinjen nikakvog prigovor.

Ili smo tada prema željezničkoj pu-
staji do gostione blizu zatvora. Tamo nam
je bilo rečeno, da neimaju ništa priprav-
ljenoga kuhanoga.

Na naš upit na brodu društva „To-
pić i družina“, koj je brod ondje bio u
obalu, bi nam jelo dali vrlo rado, ali je
parobrod imao upravo odploviti za 10
minuta.

Patem do rečene gostione i natrag
bili smo popraćeni vikanjem, žviždanjem i
brakanjem.

U gostioni „all'arrivo“ našli smo kas-
nije objedovati, nu i tu je krčmar na na-
ročiti upit dra. Laginje izjavio, da ga
nemože primiti u krčmar, jer se boji ne-
pratika.

Iz svega toga i iz riječi, što su se
jučer amo tamo čule, potpisani osvjedočili
su se, ne samo, da je izpod dostojanstva
njih kao kaznenih branitelja, nego da je i
nemoguće pod gore navedenim okolnostima
podpuno, slobodno, nebanjeno, vršiti duž-
nosti branitelja.

Zato izjavljuju u ime svoje i branje-
nika, da neć pristupiti k davešnjoj raz-
pravi i pitaju u interesu pravice i slobode
obrane:

I. Da razprava proti Ivanu Kušaru i
drugovima, započeta dne 14. julija, bude
do dalnje odredbe odgođena.

II. Da obznanjeni Ivanu Kušar (jedini
zatvoren. Op. uređ.) bude pušten bez o-
klevanja na slobodu, pošto dahnjenu nje-
govomu zatvoru neima nikakva temeljita
razloga.

Glede ustavka konačne razprave,
eventualno u Puli, pridržujemo si slobodne
predloge i mišle u drugi čas.

Pula, 16. julija 1897.

Dr. M. Laginja mp. Dr. F. Wolf mp

(Nadalje kažu): Mi neznamo,
koju je odluku sudbeni dvor učinio.

Opazamo još, da smo dne 14. i 15.
pod večer putovali u Pulu, jedino s raz-
loga, da ni sama naša prisutnost u Ro-
vinju, preko vremena neobno potrebno,
neđa prilike budi kakvim izgredom od
strane onoga diela pučanstva, koj stoji
pod strahovinom jedne klike, nadamo se
malena na broju.

Putovati svaki večer u Pulu kazalo
nam je tim više, što po prilici pred dvie
godine, kad je bio proces Gologorički,
braniteljem dra. Laginji i dra. Dinka Tri-
najstiću bilo je malo poslje naručenja
odkazano stanovanje i objad, i to jedino
radi strahovanja od strane svjetine.

Napokon nam je čast izjaviti, da je
jučer morala posredovati polijna a da
razprši muzicu, koja se je izmedju 1 i 2
ure, po podne sakupila pred tribunalom i
da, prepriče dalje sakupljanje.

Nu reć bi, da u Rovinju gradu od
okolo 11.000 stanovnika, sa vlastitim šta-
tutom, neima nego malo stražara, i ne
možda više od 5-6 oružnika, koji i van
grada imaju da vrše svoju službu.

Spominjemo napokon, da neima riječice,
kojom bismo bili uvrijedili talijansku na-
rodnost, i da smo pri razpravi, polag pri-
like, govorili također talijanski jezik.

Slobodni smo smjerno upitati, da Vi-
soko Ministarstvo, kao vrhovni čuvar sud-
benosti:

I. Brzojavim putem obavijesti, da naša
spomenuta razprava, ako ju sudbeni dvor
sam nije obavijestio.

II. Da okružno sudsko u Rovinju
bude upućeno, naka odvjetniku, koj se
služi hrvatskim jezikom, kazneno spise
dati na molbu pregledati, a, ako je
kad je predlagao o čemu mogao, također
izvan sjedišta tribunala, a pomenice kod
c. k. kotarskoga suda u Puli i u Pazinu.

Neka bude odlučeno, da u slučajih,
gdje je branitelj odvjetnik, koj se služi
hrvatskim jezikom, ako to zapita, glavna
razprava bude držana u Puli, a ne u
Rovinju.

Pula, 16. julija 1897.

Podpisana oba odvjetnika, kao gore.

Primamo o tom događaju još slje-
deće vijesti:

Za nekimi obznanjenici, koji su ona
dva dana medju sobom dakako govorili
hrvatski, jer medju sobom uvijek tako go-
vori, vikali su neki javno na cesti, neka
govore talijanski, jer da će i sutra doći.
Dne 17. u jutro, kad je imao biti
treći dan razprave, bila je na mglu u Ro-
vinju velika množina svjetline. Čekali su
mnogi vojima odvjetnike, no ostali su s du-
gim nosom i morali sahraniti pomidore, što
su imali u pripremi.

Mnogo stanovnika rovinjskih, osobito
oni, koji su poljudjelci, vrlo žala, što se
je dogodilo, jer oni ako i jesu Talijanci,
jer su tako rođeni, ipak poštuju zastap-
nika Laginju, i dobro znaju, da sumpor
za loze i druge potreboće kmetake u Ro-
vinju su od onda pocejnile, otkad je naš
zastupnik u Beču uzeo u zaštitu jedno ta-
mošnje poljudjelsko društvo.

Doznajemo i to, da je naš puk do
skrajnosti ogorčen proti ovako barbarском
postupku ngrijanih prekolokvra.

Medjutim čita se i to, da su neki
građski savjetnici u Rovinju odstupili.
Našli su dobru izpriku, jer im poslovi
obćinski gredu slabo, da nemogu gore,
pak mjesto raditi idu u kut! To baš nije
nikakvo junaštvo!

Otvorenje učiteljskog društva „Narodna Prosvjeta“.

Prosvjetom k slobodi
Udružanjem k moći.
a moćju k napretku“.

(Konac.)

Na to pol. komesar pozdravljen otidje,
a mi opet ustadosmo na junačke noge. Već
nekoji bili na vratima dvorane, da odmaknu
pete; al da: više za njima društveni bla-
gumik Branko Bač, učit. u Tinjanu: nek
se izvole gospoda učiniti uplatom. Da
pravo kažem, svi se nisu tomu neugodnomu
pozivu odazvali; a ja — opet istinu da
kažem — platih i for. ulazine (oplatnice),
a for. 1.20 članarine, da se obezbrizim za
jednu godinu.

Gosp. E. Jelusić najavi s druge strane
ngodnu viest, da nam je već pripravan
zalagaj na utjehu žulidca i grla. Vrio dobro!
odjavi se jedan hrpavi glas... Krenusmo
put novosazidano sgrade kremenjaka g.
Bertole, gdje nas na sveobće odobravanje
služio gospodar Šupuk. Počastio učitelje g.
obćinski liecnik, obć. činovnici, te g.
Pudić, Bertole, obć. savjetnici.

Uredismo hrvatski stol, gdje neiskusni
stolo-ravnatelj veoma blago uporabljše kri-
zovačke statute. Redste se, dakako ubo-
čajene nazdravice. Spomenuti ću samo onu
u hepo zdravlje vel. gosp. Dr. Dinka Tri-
najstića, pazinskoga vriednog načelnika i
zemalji. zastupnika, koji je nama ustupio
za sberovanje obć. prostorije i inak nam
pokazuje svoju naklonost. Prisutnici nazdra-
vici burno se odazvale sa „Zivio“ i
„Evala“. Da se pjevalo sve u šestnaest
opet nije potrebno da naglasujem.

U veselom pjevanju i razgovoru, kamo
se umješalo i ozbiljne pogovore, proha-
đjalo vrijeme neopazice, pa pripjelo doba
razstanka i mi se razjidosmo u miru božjem
— tražeći sebi počinka. Dužnost mi je još
spomenuti, da su nekoji otileli one iste
večeri, a drugi svi došastog dana jutrem.

Još dvie tri želje. Ove bi bile, da
svi naši učitelji što prije uplatom člani-
narine pristupe „Narodnoj prosvjeti“; da
se svi pomoćni učitelji, naime naši čestiti
i požrtvojni svećenici također učlane;
da se deskora ciskanju društvena pravila
i razasijaju med članove i med zaslužne
naše redoljube na školskom i narodnom
polju; da se uznastoji sakupiti što veća
glavnica, kojom bi se moglo podpirati
i evoljne udovice i sirote učitelja i njih

samih u teških nesrećah; da „Narodna
Prosvjeta“ uznastoji biti uplivnom prikli-
čenjem kome većem, da obstojećem učit.
društvu, ukupljenjem neklih hrvatskih
društava. — A ti, naša družba, naka —
rasti-ovaj-ladi; kaje, kaje nek b. bude
jedno gorem u tvom radu nego što
skom i narodom. „Narodna Prosvjeta“
bude čvrsta poljva našeg, narodnog
napredka, prosvjete i uljube. Sakupi pod
svoj barjak narodna prosvjete sve istarske
učitelje, s njova iste majke, zemlje i istog
naroda; apr: sve svoje složne sile na
uhar mile nam rodne grude.

Uzgačaj nejačali hrvatsku, budućnost
i ufanje naše za Boga i — bolju buduć-
nost. Olievaj u dušu naroda osvjetloenje,
da nema očekivati budućnosti sretnije bez
napredka, bez prosvjete; uči ga, da pro-
svjeta bez vjerskog osvjetloenja i kršćan-
skog života, bez temelja je i prolazna; učit
narod, da prosvjeta njegova na njegovom
se jeziku imade temeljiti — inače sve je
objasna, sve varka. Sve za Boga i za
narod!

U to ime „Narodna Prosvjeta!“, ti
miljenice moja, pratio te dobi Bog!

Dopisi.

Iz Dubačnice pišu nam 15. t. m. Već
viša vremena nije bilo oduvle glasa u cie-
njenju „N. S.“, pa će mnogi držati, da se
stvar na bolje promienila, nu ljuto bi se
prevario, koji bi tako mislio. Nakanismo
izneti njeke činjenice, puščajuć sud čit-
taoca i onim, na koje spada.

Sjećati će se mnogi i mnogi čitalac,
da su se ovdje obavili obćinski izbori pred
kakvih osam mjeseca, koji su zadeli ljuta
ranu našim novopečenim Talijanom, kojim
je narod kazao: dosta je! Znna se,
kako su i isti bili provedeni; komisija bila
je u šarenjačkih rukuh, koja je radila
alto e basso; odbacivala je glasova,
pušćala svoje glasoviti, a pri koncu, gle
belaja, zabacila glas dvojici svojih naj-
vjernijih, akoprem se naši — znajuć namjeru
— tomu oprahu.

Sve je to bilo proračunano po nacrtu
da mogu i oni poslje rekurirati. Pro-
čunano učinjeno; kad sve nije pomoglo,
kad su bili izabrani sami naradni predlo-
ženici, onda ti stup talijanstva, sladki
Jorkid nložio stok proti izborom, proti
svojim nezakonitostim! Zatezalo se rie-
šenjem, ta Bože moj u Istri smo, a našim
ti pašam porasta pera; nisu niti u snu
mislili, da će ih breća zapustiti. Javno su
trubili, da će izbori biti uništeni; oni će
opet biti u komisiji, ponoviti još drzovi-
tasti staru igru pri izborim, i tako će pri-
siliti, da bude imenovan komisar, koji će
voditi obćinske poslove, ovaj će, o tom
nema dvojbe, biti njihov, a Hrvati nikad
na vlast. Ali kadkad „u junačka drhtne
ipak ruka laka“, puče grom iz vedra neba,
izbori bili potvrđeni! Da pukno je glas,
dapače znale su to i babe u Krku kazi-
vali, ali politička vlast, valjda preveć ob-
teretena, nije imala vremena to službeno
javiti. Pustilo se nek stvar malo dozrije,
ta radi se o Hrvatim, ne treba se prena-
glati. Hoćeš nečeš, napokon došlo negdje
oko 15. junija i službeno riešenje, koje i
kaze, da možebitni rekurs nesprečava izbor
načelnika. Ipak se nove zastupnike nezove
i mi bi mogli prorokovati, da će se opet
natezati i odgadati, dok se bude moglo.
Da se pako koji potuži na pristranost, taj
je bunтовnik, nemirnjak, stoga moramo su-
titi i čekati i unapred prorokovati!

Kako kazasmo, rekurs bio odbit, a
naš ti Tom e, da poljesni, skatao i trčao
okolo, pa napokom odućio opet rekurirati
na administrativno sudisće. Sru krivoju
bacio na nekog glasovitog krčkog Dok-
tora, jer da on nije dobro pisao rekurs,
jer njemu nemože u glavu, kako bi ni-
dali krivo. To je malo ignorante e vills
gosp. Dr. pardon G. S? Tom e pobrao
spise, pa ajd u Cres, jer tamo, da ima
mudrih glavica, koji kad maknu perom,
biti će uslišani. Tomu i mi rado vjeruje-
mo, jer Cres n. pr. ima mudru glavica
glasovitog Holjevina, kamo ga neki drželi
ili što je još znamenitije, kako se on sam
drži!

Čudimo se samo, kako se može tako
postupati od strane pol. vlasti. Njoj rek
bi veoma na sru leže ti izbori i ona, da
je jur poslala d v a p u t (!) opomenu na
obćinu, da se bira novi načelnik, ali oni
potuže napred! Nisu li to krasni odnošaji;
neima li pravo naš puk, kad ih objedjuje
i smatra pristranimi? Nu kako smo čuli
o tom biti će i drugdje govora, a i naši
da su poduzeli već korake na više vlasti.
To značinsko postupanje mora i silepuć
otvoriti oči. A još u Beču toga ne videl

Iz Kukuljanova. (Hrv. Primorje) pišu
nam dne 18. srpnja 1897. Pačanstvo našeg
krčkog hrvatskog Primorja, vazda željno
očekuje onaj čas, kad će koji od nje-
govih članova pristupiti k stolu Gospodjem,
da se Bogu Svevišnjem žrtva ne-
čestitog Jaganca. Sina Božjega.

Očieno taj dan došli u ono mjesto,
gdje se ta svečanost obavija, velika mno-
štva, pobožnih vjernika, uz častno sveče-
stvo i ostalu gospodu.

Takav svećani dan doživjelo je ovo
naše ubavo mjestance. Od kad ovo selo
postoji, nije još do sada nijedan njegov
sin posvetilo se uzvišenom svećeničkom sta-
lisu.

Pobožni puk Kukuljanski čuo je jutro
zapjevati za prvi put glagoljicom „Slava
va višnih Bogu“, od svog domaćeg sina
mnogobitnog g. Jurca M a r a r i ć a.
Bogojavljajući, svećanost u taj dana
stidku se pripravljati, da što dostojnije ta
radku svečanost proslava. Očituje mjesto
po mogućnosti zelenicom, cviećem i na-
rodnim trobojnicama — isto se jedinom
riči zatim, da se udovolji zahtjevu same
svečanosti.

Da puk slaviti važnost svećanosti,
koja se imala obaviti, da je naš veleč.
gosp. župe upravitelj Andrija F o b o r na-
pred kroz osam dana u predvečerje zvo-
nit i iz mužara pucati. Najviša nas je ži-
nimalo kako i gdje da se ta crkvena sve-
čanost obavi. Naša je stara župna crkva
tiena i trošna, a očekivano se k tomu ve-
liki broj naroda, zato zamolismo presvjat.
g. biskupa dozvolu, da može mladomisnik
svoju prvu svetu misl obaviti pod veškim
neboem u debelom hladu starodrevnih lipa.
Nu nevirueme osvjetoilo nam nakanu. Toga
radi zamolimo sl. kr. kotarakan oblast, da
možemo tu svečanost obaviti u još ne
sasma gotovoj novoj župnoj crkvi. Tako
i bi.

Nedelja 11. srpnja osvanula nam za-
stata oblaci i vjetrovita, toga radi nije
bilo druge veće se zakloniti u spomenuju
novu crkvu.

Naš veleč. g. župe upravitelj dao pri-
rediti u novoj župnoj crkvi oltar okaviši
ga zelenicom i cviećem.

Već okolo 8. sati okolo crkve saku-
pila se sva sila naroda, isto tako i okolo
mladomisnikova stana. U župnom stanu sa-
kupilo se častno svećenstvo, na čelu sa
prečastnim g. Matijom Marušić, koji je
obnašao službu na o u d o t o r a i ostali
mladomisnikovi gosti, medju kojimi opazismo
presvijet gospodina Dra. Vinka baruna
Z m a j i ć a.

Prigodnu rieč u crkvi držao je pre-
častni g. otac A g u s t i n, guardijan rieč-
kih kapucina. Kao kumovi prisutni bijahu
naš domaći ravn. učitelj g. M a t e S o r i ć
i g. Stanko Cuculić, trgovac.

Posljke deseti sati zapjevao na knužih
vratih mladomisnik „Te be Boga h v a l i m o“.

Povorka krene put župno crkve, teje
u poverci osobito u oči upadala deseterica
djeverusa sa svojimi djeveri. Patem do
crkve izmjenice pjevalo svećenstvo i po-
sebno pjevačko društvo a k tomu grava-
hu mužari i zvonjaha zvonovi. Sama služba
božja zapote u 10^h sati sa „Pridi Duše
presveti!“. Možemo mirno duše računati,
da je službi božjoj pristvovalo do 4000
duša. U jedan sat poslije podne svršla
svečana služba božja, te poslije sv. mise
mladomisnik dielio svoji mladomisnički bla-
goslov. U dva sata p. započeo obje-
kumu je prisustvovalo preko sto gostova.
Izreklo se liepih zdravica vjeri i domovi-
ni. Prigodom te svečanosti sjatismo se ple-
menite družbe sv. Cirila i Metoda za
za Istru.

Bog dao, da bismo još doživjeli tako-
vih riedkih svečanosti na uhar vjeri i hr-
vatskoj nam miloj domovini.

Iz dolnje Istre. (Kriesovi na čast
sv. Cirila i Metoda). Preljena je na-
vada — Koruškoj, Stajerskoj i R. anjskoj,
da se pali kriesove na dan viljuj sv. Ci-
rila i Metoda. To biva tamo jur više go-
dina, t. j. od vremena, što je sadašnji
slavno vladajući i Slavene ljubeći valiki
papa Lav XIII. razširio čašćenje naših sv.
blagoviestnika po vasionoj crkvi katoličkoj.

Svaku godinu motrim ovo čašćenje
medju tužnim Slavencima u Austro-Ugar-
skoj. Što ja znam, počeli su kriesovi naj-
prvo u zelevoj Stajerskoj. Tamo se je do
danas sačuvala ustmena predaja, da su u
nijekim krajevima Stajerske navješćali
rieč Božju sveta braća našim pradedovom.
Od tamo se širilo ovo čašćenje po svojoj
Stajerskoj i Koruškoj, gdje je sad pe-
stljivo vrhunac, a kasnije stopro po Kranj-
skoj, gdje su se ljetos — kako čitamo u
novinah — na premmogh mjestih već bli-
stili kriesovi. Polag kriesa prasketale su
rakete u divnim bojama, te orile se do-

Uz to su na mnogim mjestima strjeljali mušari i vladali se sve obće veselje.

Od četiri godine amo opažalo je radostno oko moje kresiove i u našoj tužnoj Istri. Ove godine bilo je najljepše po dolnoj Istri. Vidjelo se je 10 kresiova pod Učkom, na Labinštini, kod sv. Martina i na Barbanštini. A prijatelj mi obavijestio, da su se žarili i po gorjuj Istri, osobito po Koparštini, da ih je bilo mnogo. A i tršćanska „Edinost“ pripovjeda, da je bilo sve nuno kresiova po Istri, blizu Trsta itd. Hvala Bogu!

Braco Slaveni! očuvajmo ovaj vele-lispi običaj, čim kažemo zahvalnost svojim za Bogom najvedim dobrotvorcem, koji su nam donieli ne samo sv. vjeru, nego i prosvjetu. Ovim i sami sebe nikamo da sledimo njihovu ljubav za Boga i za narod. Zbog nije i sv. arhiepiskop Matof bio bačen u tamnicu kao klobučan, upravo kako što i sada nekolicina naših čame u tamnicah. A njihova uspomena nam je draga, nam je sveta, ta sv. braća, za se su jur davno postigli liepi diku nebesku. Protivnici nisu niti njima mnogo naškodili, niti njihova uspomenu u slavju uništili i tako neće ni nas uništiti naši neprijatelji. Ele draga istarska slavenska srca! nemojmo zadržati; pravda je naše stanje pretužno; znajte bo, da gdje gori naš slavenski kries, tu gori u srcima našim i ljubav do Boga i do milog naroda našeg; gdje se ori glas sladke naše pjesme slavenske, tamo neće naškoditi nam svi neprijatelji. Makar nas pozatvarali na livjade, pobili pol Istre dšmanci naši, i prodali se mnogi pogani prodanci: ipak nas neće zatriti. Do sad smo se u Istri još uvijek silavo branili. Jedanput će nestati „viših obzira“. Pomoci će nam Bog i braća naša drugi Slaveni, koji čute s nami.

Franina i Jurina

Biš i ti Jurino rad prišal va mačju?
Zin, kako i svi pošteni Halubljani, ur. će se manjko onda zna, da nismo mej izdajcami i prodanci.

Neku pul Široli, da vadi mačji duhtar talijanski.

Ča će poć s njim po kapulu?
Vej se ju zlodej, samo da ju nenavadi i njavkat.

Joh ti čoveku, ki se rodi za peru, pak se mora pod starost bataljat z motikun.

Čemu j' to svoja?
Prišal mi j' na pamet halubaljski biser, ki ima prečuncu kako i pokoljni Čubetić, a sada ponaša motiku kako i jas.

Tako mu j' propala Hrvatska.
Ter on ni Hrvat, lego Talijan.

Biš Jurino veroval, da je neki mačji va Drago golož na zelenu pituru kako i ženi na kafe?

Tr ga poznam, ma on to nedela po svojoj šifve, lego po komande one florentinki z vrha.

Ča ćeš, brižan nesma pozabit na onu dobru jušicu i mehki kušini kada ga spopade madran.

Ši cul Maravu kako se pini?
Ca šu šioru Matiju maravele špopale, ali jin je papagalo krepal?
Ke maravele, ke papagalo
Bandere, bandere šu mu v oci date — ali v oci, ali va glavu!

Varamente onin kin je pamet šmudena, šu koluri vavek v oci davale.

Ti šti prvi Jurina, kada me nerazumiš! Na Ivanju šu batile bandere na crkivi a to je žita razjadilo, bo da on toga nemore gledat, da će on lahko pobrat kopita i tornat v Lošnjak. Ko što to bude još kada šgodiše.

A kada te dunke batit' ko ne na Ivanju, tar ono je, naš najveći blagdan!

Neka bate, šamo da ni hervaske ban-

ders, šo da će Marava škože škoci golci, pak držimo, da bijaše možda poslana (ev. Stolici kakva šrekarija nezrele salate.
Atalij.) g. F. Pavalica. Desivši se pred nekoliko dana na Rieci, pohodismo slikarski ateljer g. Frana Pavalice, rodom iz Omislija, koga je pred kratko pivrenovno uradio, vrativ se ljušjske godine iz dugoš odštitij iz Italije, gdje je bio na naukama. Gosp. slikar vrlo simpaticna osoba, radi šada veliki portret riečkog ex nacelnika Cioččia, što mu ga je naručio riečki municipij. Šama slika, koja je već malne dovršena, učinila je na nas; ako i ne kompetentne sudije u slikanju, vrlo povoljan utisak. Bivši načelnik u maguštskoj odori, pričinja ti se kao da će šadina progovoriti. Okruglasto lice uprio u te erej ozbiljni pogled, tako da se i nehotice zaustaviš. Mješavina boja tako je naravski izvedena, da opažas nesamo meso nego i crvenkaste zilice pod njime. Duga crna toga preliva se u najljepši baršun, a dekoracije na prsima rekao bi, kao da je njekto zbilja tako objesio. Švaka malenkost je izdželana najvećom tačnostju. Ved šama ta slika pokazuje, po našem miznetju podnogum umjetnika, što se nadamo, da će i neprisrana kritika, kad ju javno izloži, priznati. Slika je ukovirena u velikom i širokom okviru, te stoji koso nagnuta malne u sredini ateljera.

Zidovi su puni svakojakih nacrtu, pašela i slika, od kojih nam je osobito u oči udarila divna slika sv. Franje, koji sa nabožnim izražajem drži u jednoj ruci goru švedu, sakrivajući drugom plamen, da se neugasi, te se bledo žuto svjetlo rasprostira utoklo u krasnom obliku, što je kadar izvesti samo pravi umjetnik.

Izadjosmo iz ateljera u vrlo ugodnom duševnom raspoloženju, požely dionum umjetniku, koj nam je „a prirodjenom u službošnju sve to pokazao i rastumačio, najhošju sreću u započetoj umjetničkoj karijeri.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda saku-pio je, veleč. g. J. Ptašinsky a sv. Ivanu od Sterne u družtvu gg. svećenika i učitelja dne 21. junija na proslavu imendana dionoga zastupnika Istre g. prof. (Vjekoslava Spiničića for. 8-26. Novca odposla si. ravnateljstvu u Volosko. Isti je pošao našem uradištvu već prije for. 5. molbom, da družba tamo ustroj hrvatsku školu te se obvezao, da bi u tu svrhu položilo dalnjih 50 for.

Na rieči S. D. o istarskim prilika-ma sakupila je ujedinišna hrvatska i srpska akad. omladina hrvatskog sveuč. u Zagrebu na prijateljskoj večeri u oči svoga rastanka na ferije svotu od 80 for.

Veleč. gosp. Josip Marok, zupravatelj u Karolji, pripisao nam je for. 5.50 sakupljenih u svojem stanu u prijateljskom družtvu.

Glavna skupština političkoga družtva „Edinost“, obdržavana u nedjelju u valkih prostorijah „Tršćakoga Sokola“, nadmašila je sve svoje predšastnice i što se tiče broja prisutnih članova, i važnosti razpravljanih predmeta i zbog načina, kojim se je sve razpravilo. Kako nas uče listopis: našega družtva nije još bila nikada posjedena nijedna skupština toli mnogobrojno kano ova. Osobito nas veseli što bijaše izvanredno mnogo članova iz vana, napose iz Istre, iz občinah Pomjan, Dolina, Dekani, Oprtalj, Umag, Kaufanar, Pazin, Buzet itd. itd. Medju zastupnicu opazimo državnog i zemaljskog zastupnika g. prof. Spiničića (g. Dr. Laginja izpricao se pismo), pak zemaljske zastupnike iz Istre g. Jenka, Kompareta, braću Trinajstića i Mandića; gradske dotično zemaljske zastupnike Trsta gg. Nabergoju, Vjek. Gorjupa, I. M. Vatočva, zastupnike naše štampe iz Trsta i Gorice itd. itd.

Skupština je trajala puna 4 sata t. j. od 9 u jutro do prošle i po podne. Sve točke dnevnoga reda bijahu podrobno razpravljene. Prhvaćeno bijaše više resolu-cija i predloga.

Tobač opis te skupštine naći će naši čitatelji u brojevih „Edinosti“ ovoga čedna, a mi ćemo donieti u budućem broju sve važnije točke, makar u posebnom prilogu.

Milodari za unesvedenoga uzor - svećenika veleč. g. Josipa Vrbka u, bivšeg kapelana u Šajinih, kojega su zlobni i zavidi jezici talijanaških popova bacili u biedu i nevolju potvoriv ga krivo, da uvadja tobož novotarije u crkvu kod službe božje, i kojega je usjed tih potvora bi skup Flapp dignuo koncem junija od službe i plaće s jedinog razloga, što je u čisto hrvatskoj kapelaniji dopustio svomu puku, da gjeriva pod sv. mislom na „Kyrie“, „Gloria“, „Credo“, „Sanctus“ i „Agnus Dei“ u hrvatskom jeziku. Vel. gosp. Vrbka, mladi svećenik, bačen je na ulicu bez mise, bez plaća, bez ikakve zasluzbe.

Za toga u svakom obziru uzornoga svećenika stigli su sljedeći milodari:

N. N.	—	2
D. P.	—	5 kruna
D. M.	—	2
D. V.	—	2
M. V.	—	1
T. V.	—	1
V. Š.	—	1
M. Mandić, Trst	—	2

Bog platio plemenitim darovateljem! Vredana knjiga biskupa Flappa u Spjatskomu „Jedinstvu“ brojavljaju dne 2. t. mj. iz Rima, da bijaše njeka knjiga šekupa Flappa proti širenju gagolice istomu od kardinala Rampolle povraćena nerješena i neprotokolizirana Tim da je sv. Stolica odsudila tu knjigu.

Štama nija poznato ništa, da bi bio presvj. g. biskup Flapp napisao ili izdao pod svojim imenom kakovu knjigu o gla-

govorci, pak držimo, da bijaše možda poslana (ev. Stolici kakva šrekarija nezrele salate.
Atalij.) g. F. Pavalica. Desivši se pred nekoliko dana na Rieci, pohodismo slikarski ateljer g. Frana Pavalice, rodom iz Omislija, koga je pred kratko pivrenovno uradio, vrativ se ljušjske godine iz dugoš odštitij iz Italije, gdje je bio na naukama. Gosp. slikar vrlo simpaticna osoba, radi šada veliki portret riečkog ex nacelnika Cioččia, što mu ga je naručio riečki municipij. Šama slika, koja je već malne dovršena, učinila je na nas; ako i ne kompetentne sudije u slikanju, vrlo povoljan utisak. Bivši načelnik u maguštskoj odori, pričinja ti se kao da će šadina progovoriti. Okruglasto lice uprio u te erej ozbiljni pogled, tako da se i nehotice zaustaviš. Mješavina boja tako je naravski izvedena, da opažas nesamo meso nego i crvenkaste zilice pod njime. Duga crna toga preliva se u najljepši baršun, a dekoracije na prsima rekao bi, kao da je njekto zbilja tako objesio. Švaka malenkost je izdželana najvećom tačnostju. Ved šama ta slika pokazuje, po našem miznetju podnogum umjetnika, što se nadamo, da će i neprisrana kritika, kad ju javno izloži, priznati. Slika je ukovirena u velikom i širokom okviru, te stoji koso nagnuta malne u sredini ateljera.

Zidovi su puni svakojakih nacrtu, pašela i slika, od kojih nam je osobito u oči udarila divna slika sv. Franje, koji sa nabožnim izražajem drži u jednoj ruci goru švedu, sakrivajući drugom plamen, da se neugasi, te se bledo žuto svjetlo rasprostira utoklo u krasnom obliku, što je kadar izvesti samo pravi umjetnik.

Izadjosmo iz ateljera u vrlo ugodnom duševnom raspoloženju, požely dionum umjetniku, koj nam je „a prirodjenom u službošnju sve to pokazao i rastumačio, najhošju sreću u započetoj umjetničkoj karijeri.

G. k. poštarski nadkomesar Pet. Cora odsudjuju. Poznati prijatelj (P) našega jezika i naših činovnika, c. kr. poštanski nadkomesar u Trstu, deana ruka ces. kr. pošt. ravnatelja P. Korora, sjedio je dne 15. t. mj. pred c. k. kotarskim sudom u Logatcu na obtaženičkoj klupi radi uvriede poštenja.

Tužio ga je bivši pošt. expeditor u Logatcu g. E. Maister, kojega je rečeni nadkomesar još god. 1895. okrivio, da je ukras novac iz nekojih novčanih pisama. Razpravom se zatezalo skoro dvie godine kojekakvim izlikami, čemu je pomoglo i ces. kr. ravnateljstvo pošta i brzjava u Trstu. Usjed rečene uvriede zapustio je spomenuti Maister pošt. službu, počeo bolovati i sad se nalazi u postelji težko bolestan, te ga je na razpravi zastupao ljubljanski odvjetnik Dr. Krisper.

Na razpravi dokazalo je pod prisegom više svjedoka kako je Cora dne 23. oktobra 1895. Maistera okrivio radi krađnje. Cora je sve to tajno, ali nije mogao ničim pobiti izpoviedi svjedoka, koji su je prisegom potvrdili. Cora je i sam priznao, da se je odmah sljedećeg dana osvjedočio, da je Maister kod krađnje posve nevini i da je u tom smislu obavijestio ravnateljstvo pošta u Trstu.

C. k. sudbeni pristav Ravnikar izrekao je odudu, kojom odsudjuje c. k. pošt. nadkomesara Cora radi uvriede poštenja na 5 dana zatorca ili na 25 for. globe i na sve troškove.

Zastupnik uvriedjenoga prijavio je priziv radi preizkaze kazne.

Tim je pružena dielomično zadovoljština nesretnomu Maisteru, ali njegova duševna patnja i posve porušeno zdravlje nemože mu više nitko povratiti. Neka ga imade na duši ces. kr. pošt. nadkomesar Cora.

Na razpravi izbrlo je više vrlo zanimivih stvari na dan, ali nam prostor lista nedopušta o tomu dalje širiti. Tko bi hočio čitati zanimivu tu razpravu, neka si dobavi „Slovenski List“ br. 31. od dne 17. t. mj. izlazeci u Ljubljani.

P. S. gosp. Cora pohvalio se na razpravi, da je premješten u Inomost na vlastitu molbu, na pošto se on nalazi ovdje već mjeseci i mjeseca, čil i zdrav, pitamo njegove predpostavljene, zašto mu nadozvole, da se „jednoč“ preseli na toli zaželjeno mjesto u Inomost?

Da ne bude više tih i drugih sablazni nije dosta, da se dotičnik jednostavno premjesti i to na trošak države (da je bio po sriedi koji Slaven, bilo mu je gotovo umirovljenje). Hoće li se uspostaviti red i dobro međusobno sporazumjenje, što najviše upliva na dobro i točno vodjenje javne službe, treba još odstraniti nekog, dobro poznatog šarenjaka, koji je jahoditšem svim mnogumim spletkama i neslozi između činovnika.

Inteligentni pauca!

Iz Mošćenih plaš nam 18. t. mj. Ovdje na Mošćenicišini je stanovita klika, koja se kupi oko zloglasnih matuljskih vladarika, u najnovije vrijeme tako podivljala, tako nizko pala, da ni poštene i mirno prolazke ljude ne pusti na miru, već za njimi viče te ih razbojički napada. U nedjelju dne 4. t. mj. nas je posjetio prezasižni naš zastupnik veleučeni g. Vjekoslav Spiničić, i ovdje je mislo. Po podne je išao posjetiti boleštuog svog prijatelja veleučasnog g. Rajmunda Jelusića, župnika u Beršcu. Na večer kad se vratio iz Beršca zaustavio se čas kod svoga prijatelja gosp. Vinka Mavričića u mošćeničkoj Dragi, te kad je od njega otušar pred kojim čekao ga neki For-tunat Desković iz mošćeničke Drage i napao ga svakovrštnimi pogrdami na način nečuven kod prvostjetijih nar. da. Sad je rad na kotarskom glavarstvu, da ovu stvar iztraži i krivca strogo kazni. I ovaj delija odvažio se sam na ovaj divljački napadaj. Radi ovog, divljačkog napadaja svi dobro misleći se ovdje zgražaju, te štupljenim pravom pitaju: Jesmo li u Austriji ili u? Kamo to vodi? Do kada će to potrajati? Kad će ovladati više paziti na bezdušne agitatore i bunilatelje ovog poštenog puka? Jer ovdje nekoj stvarovi misle, da mogu govoriti i raditi što hoće. Pisac ovih redakah čno je na svoje vlastite uši, gdje se je nekogim ljudem govorilo, da naši prezasižni zastupnici Spiničić i Laginja po Istri kupuju tako blago i da Istru kane Rusiji prodati. Dakle ne više Hrvatskoj, kako su prije smješno trubili i sada još trube, nego Rusiji? Jesu li ovo pristojne agitacije? Koja stranka na svietu se služi ovakvim sredstvimi proti svomu političkom protivniku, kao što se eto služi talijanska u Istri, a osobito u ovom kotaru, koma je na čela c. k. kapetan Fabiani? Kod ovakvih bezdušnih agitacijah nije čudo, da je jedan dio naroda šmudcn, prestrašen, jer se ga na sve moguće načine bezdušno vara. Krivi proroci, vuci u ovjeko kozi, koji crpe političku svoju mudrost iz matuljskog šmrada, moralno bi ga rado povilkniti, smutiti, šamo da ga leglje ulove u svoje paklenske mreže, pa da onda po miloj volji s njime pazare. Ali podkupljenim krivim prorokom posao će biti uzaludan, jer narod, hvala Bogu, je dobralno probudjen i znađe razlučivati dobro od zla; znađe tko mu je prijatelj, a tko krvi neprijatelj. Čuvaj se narode ovih krivih prorokah, jer oni ti ne žele dobra, njim je deveta briga za te, nego kad ti što govore a prezioru ih od sebe odbij, i ne čudi se što ovako rade, oni to moraju, jer za to su plaćeni.

Mošćenican.

Iz Šišana (občina Pala) pišu nam 18. t. mj.: Čujemo, da se zametnula iztraga radi izbornih nepodobština, što su se dogodile ovdje u Šišanu prigodom izbora za četvrtu kuriju. — Iztraga je povjerena sudu puljskomu, te se nadamo, da će ovaj, kao što i državno odvjetništvo u Rovinju, postupati sa svom strogošću, da izjadu na vidjelo medjela, počinjena od talijanaške strauke. — Tim više namo razloga nadati se tomu, što su šudbene obšti, barem do sada, pokazale strogest orama hrvatskim ljudem, koji su po mnenju državnog odvjetničva, počinili kakovu nezakonitost prigodom izbora. — Nadamo se, da nede iztraga biti ograničena na one nekoliko nesretnika, koji su za mrtve glasovali, već da će se potražiti i morane krivce korupcije i bezakonja, te izčupati bolest u korjenu, tim lakše, što su pravi krivci poznati i nije ih teško pronaći.

Iz Suska tuže nam se, da ima tamo jedan trgovčić u jednoj sobi trgovinu sa hranom. tabakom i ujedno poštu, što nebi smjelo biti, jer hrana nemože biti zdrava ako se u istom prostoru nalazi tabak. Da imade takovu trgovinu koji naš čovjek, lošinski šarenjaci i talijanaški nebi tog trplju, nu jer je rečeni trgovac naš od-patnik, zatvore lošinjaka gospoda obje oči. U toj trgovini nije u ostalom čovjek šjegrač od batina, jer je 14. prošloga mjeseca na vješer jedan čovjek bio. taj teško ranjen sa željeznim utezom (pezom)

te mu bijaše lbanja razbijena na trih mjestih. Stvar je suda u rukih, a da je to učinio koji naš čovjek, bile bi ga pune sve talijanske novine. Barem poštu bi se imalo izručiti drugomu, nu morao bi ju dovažati parobrod, čega sada žalibože neimamo.

Iz Baderna piše nam g. P. Burid, da je doduše njemu vratilo c. k. poglavarstvo u Poreču pušku za obranu njegove trgovine i postanskog sabirališta, pošto je na samini, nu da je isto glavarstvo njemu kasnije pušku odzelo po oružnikih, koji ja uzreše sa obješta, gdje je visija neprestano od onog časa, kad ju je donio iz Poreča. I tako, da nije na stvari ništa istinita glede njegove osobe, što bijaše pričobeno u našem listu od dne 4. t. m. Doznajemo nadalje, da se ona viest nije ticala ni Parentina (Stifancina) iz istog mjesta. Glede one dvojice, spomenutih u istoj viesti, koji bijahu zatvoreni prošle godine, doznajemo, da bijahu kaznjeni radi nerada i prestupka po §. 36. oruž. patenta, dočim bijahu kod suda obtuženi radi drugoga kaznjivoga čina.

Iz Kaštelara pišu nam 10. t. m. Dne 4. t. m. zadesila je grdna nesreća čestitu našu obitelj Mata Rušića - Ivana. Toga dana im naime poslije blagoslova nemila i neočekivana smrt ngrabi milu i dražestnu kćerku Antoniju. Pokojnica bila je u osmoj godini mladjanog si života. Polazila je našu školu „Družbe sv. Cirila i Metodaa“, te je izvanredno napredovala. Marljivo tih, poslušna i dobra bijaše sirota Antonija. Jedva 10 mjeseca postoji naša škola i već moradosmo sprovesti do hladnoga groba jednu od najboljih i marljivih učenica. Sprovod bijaše krasan. Bezbroj školice djece iskazao je praćen svojim učiteljem, dobroj pokojnici zadnju počast. Veleč. gg. Franjo Starešik, župe upravitelj i An. Legović, svećenik u miru, podigli su znatno sjaj sprovoda.

Ovo javljim u svijet, draga Antonijo, da Ti time podignem skroman spomenik, da Ti sviet vidi, da nije puk u Kaštelaru divljen i razbojnički, kako se ga u javnosti prikazuje. A Ti, dragi anđele, moli gori Boga za Tvoju ucviljenu obitelj, dobroga Ti oca, za nas nevoljne Kaštelarčane i za tužnu našu domovinu Istru. Lahka Ti bila domaća zemljica!

Potres u Ljubljani. Danas osam dana posjetio je opet bielu Ljubljanu nemili gost — potres. Od tamo pišu, da je bio potres jak kao i prije dvie godine nu srećom bijaše kratak. Nastao je u 7 sati manje 5 časova u jutro. Škoda je učinio mnogo na starili i novo sagrađenih zgradah. Istodobno očitismo i ovdje u Trstu slabšan potres. Bog nas očuvao tih nesreća!

Glavna skupština našega čiloga „Sokola“ održavala se u subotu na večer u društvenih prostorijah u prisutnosti mnogobrojnih članova. U novi odbor izabrana bijaše većina bivših odbornika, koji su uložili prošle godine mnogo truda i veliku poštynovost, da je uzmaglo društvo po stići upravo sjajan uspjeh.

Godišnja izvješća. Iz Kastva primili smo zahvalnošću „Godišnja izvješća pučkih škola spadajućih pod okružje mjestnoga školskoga vieda u Kastu koncem školske god. 1896—97.“ i to o školah u Kastvu, Sv. Matuju, Rukavcu, Klani, Brgudu, Zametu. Breščih i Zvonečoj.

Izvješće o djelovanju „Podgradske posojilnice in hranilnice“. Primili smo sa zahvalom od predsjedništva posojilnice za drugu upravnu god. 1896, iz kojega vadiamo sljedeće podatke: Prometa je imala posojilnica for. 116.746,28%, t. j. dohodaka for. 58.971,57%, i izdataka for. 56.774,71; zadržana bila je 841. Dobitka je imala zadruga for. 622,75. U odbor bijahu izabrana gg. Rogać, Jenko, Bogatec, Stančić i Stemberger.

Nova parobrodarska sveza Ravna-teljstvo Isinjakoga parobroda „Flink“, objavilo je ovih dana, da će u svojoj liniji Trst-Losinj Mali-Sibenik, ticati također svaki drugi četvrtak počamši od 15. t. m. otoka Umie i Susak, a na povratku nedjeljom jutro. Visoka pak vlada neka pripomogne društvu, koje će se srbviti onda više za te naše zapuštene krajeve.

Čuvanje mesa ljeti. Meso, koje se želi ljeti očuvati svježe do upotrebe, treba sa sviju strana posuti debelim slojem drobno istučenog ugljena pa onda u što-god zaviti i staviti u hladovinu. Ovo je, kao što se vidi, jedno vrlo prosto sredstvo i vrlo lakah način, a time se može da očuva svježina mesa čak i 6—8 dana. Pa ne samo da se na ovaj način može da održi svježina mesa, no i ono meso, koje već zaudara, može na taj način, da se povrači. I još nešto: Ako bi se tko pri kupovini mesa prevario, i tek onda pri-mjetio, da meso zaudara, kad se je već

počelo kuhati, treba samo da bacu u lonac nekoliko živih, čistih ugljena i meso će odmah izgubiti neprijatan miris.

Listnica uredništva.

Gosp. N. N. u V. Ono, Vašo „Mojiha prijatelj“ namože u javnost, jer se, onđe nesmiljo onako kritizirati. Pišite prijateljem, privatno neka se drži i neka nekome dahom u narodnoj bebi. Da ste nam zdravo!

Gosp. J. M. u B. Radi molitvonika „Oče tudi volja Troja“ izvolite se obratiti na pref. bišk. ordinarijat. Knjige su gotlikane. Ovo vrijedi i za mnoge druge, koji se radi tih molitvonika na nas obratilo.

Gosp. I. V. Onakvi priasi u nijedna svrhu bez dozvole narjeditništva, namogu se kupiti. — Živili!

Gosp. M. C. u P. to N. T. u P. itd. itd. primili smo Vašo dopise ali jer su predugi i radi preobitnosti gradiva moraju čekati do budućeg broja. S istog razloga morali smo izpustiti i nastavak izvješća o skupštici družbe sv. C. i M.

O poljedjelskih strojevih.

Stanje usjeva jest po došlih nam viesti većinom povoljno i radi toga upotrijamo poljedjelce na prednosti dobrih i prokušanih strojeva gospodarstvih.

Tko treba takovih strojeva, neka se obrati bez straha na dobro poznatu tvrdku Ig. Hellera u Praterstrassa 49, u Beču, koja iznajmlava i razaslije izrazite strojeve i pruža jamstvo za svoje proizvođe. Cijene su vrlo umjerene a uz to daju tvrdka naputke i poduku o postupanju sa strojevi. Kataloge u svih jezicih šalje svakomu na zahtjev.

Broj 1984.

Natjecaj!

Zaključkom občinskoga zastupstva u sjednici 24. juna 1897 točka II/30, zapisnika razpisuje se mjesto *privremenoga občinskoga likvidatora.*

Isti ima se baviti vođenjem glavnih knjiga ove občinske blagajne i likvidacijom o prigradah (štivrah) občinskih zemljišta sa privatnim stran-kami.

Godišnja plaća ustanovljena je na 800 for. (osam stotina forinti) koja će se i povisiti za slučaj dokazane sposobnosti a plativa antioipatno mjesečno.

Molitelj ima dokazati, da se razumije i posao likvidacije, da je vješt, okretan i pouzdan u računarskoj struci, da poznaje i dobro rukovodi sa katastralnim mapami, da se razumije u zastupanje občine kod suda u poslovih utuživanja dužnika.

Uredovni jezik je hrvatski. Prvenstvo stoji će se molitelju, koji stoji ili je stajao u sličnoj ili blagajničkoj službi kod občine.

Molbe neka se dostave podpisatom do 15. augusta o. g.

GLAVARSTVO OBČINE.

Kastav, 4. julija 1897.

obč. glavar:

M. Jelušić.

Prsni sirup.

Rabi se kod hripavosti kao kašalj obla-žujuće, sliez odstranjujuće sredstvo. Od-rasli uzimlju 3 do 4 žlice, djeca isto toliko žličica. Cijena bočici 35 nov.

Antirrheumon

Najbolje sredstvo proti trganju. S time se tri put na dan oboljele dijelove namaže. Bočica 25 nov.

Živinski prah

Izvrstna i najbolja pri-pomoć, da se konji, krave i volji zdravi uznavaju I omet 25 nov., 10 ometa 2 for.

Lekarna Piccoli

„Pri Anđelu“

Ljubljana, Dunajska cesta
Šilje se prema pošanskom pouzecu.

Pravo-brnske suknene tvari

Jedan coupon (for. 8-10 iz dobre) 3-10 m. dug, do-statan za muž-ko odjelo stoji samo

Jedan coupon za crno salonske ciele, for. 10. Tvari za gorje kaputje; Baden, Peravianne, Dookings. Tvari za države i željezničke di-ovovke, najfinije; Kammarne i Cheviste itd. razaslije uz tvorničke cijene kao tvratu, solidno i vrlo dobro poznato.

Skladište tvor-ničkog sukna Kiesel-Amhof u Brnu

Uzorak badava i franco. Pošiljke vjerne uzorka.

Fozor! P. n. občinstvo upozorajo se oso-bito na to, da stoje tvari mnogo manje; ako se ih izravne naruč nego li one; koje se posre-dovanjem trgovaca nabavi. Tvrdka Kiesel-Amhof u Brnu razaslije sve tvari uz prave tvorničke cijene bez obilika, što ga daju krojačem, koji škodi silno privatnim strankam.

Ko pije
Hathreiner
Hippovu sladovu kavu?
Svaki
tko ljubi točnu kavu a pričešiti hoće i zdravije sačuvat.

Svećar J. Kopač Selkanska cesta broj 9.
preporuča vaeletastnomu svećanstvu, crkvenim upravam, te slavnom občinstvu prave
pčelno-vošćene svieće
kilogram za for. 2,45
Da sa ove svieće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarene, jamčim sa svotom od 1000 kruna.
Svieće slabije vrsti za pogrebe i postrauu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo niskoj cieni.
Prodajem takod er tamjan za orkve!
Lacrima najfiniji kigr. po for. 1,20
obični 1,—
Granis —60
Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije presto od poštarine.

Skladišće pokućstva
tvrdke **Aleksandra Levi Rinzi**
Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1
Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih nacrtu iz vlastite radio-nice. Bogato skladišće zrealu i svakojakih slika. Na zahtjev šalje se ilustrovan cieniik badava i franko. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.
Naručbe preuzimlje za Istru i Dalmaciju.

Sve strojeve za poljedieljstvo i vinogradarstve
Cijene iznova snižene
PREŠE ZA GROŽDJE, DIFERENCIALNI SUSTAV.
Ovaj sustav preša ima najveću tištajuću moć od svih drugih, ma kojih nu drago bilo preša.
Preše za masline, hidrauličke preše, štr-caljke proti peronospori, Vermorelov sustav; ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i naj-jeftinije: automatične štrcaljke: mastilnice sa spravom za multi jagode, preše za sieno, triere itd.
tvori u najboljem proizvodu
IG. HELLER, BEC
II/2 PRATERSTRASSE 49 — Cienike i sviedočbe gratis! — Traže se zastupnici! Čuvati se kontrafacija!

Opunovlašćena Agencija za putovanja u tu - i inozemstvo
KARLA PIRELLI-a
dozvoljena odlukom namjestništva br. 6996/3
Via Arsenale 2 — TRST — Via Arsenale 2
Izdaje vozne karte za željezničke postaje i parobrode za tu - i inozemstvo.
Poduzimlje izletne vlakove i posebne vlakove, izlete parobrodi i skupna putovanja.
Odašilje putnu prtljagu i trgovatku robu brzimi putevi i u sve krajeve.
Za cieniu neboji se natjecanja.
Tiskara Doluno u Trstu